

# La digitalització del fons del comtat d'Empúries i la seva difusió

Marisa Roig Simón

**E**l fons documental d'Empúries, un dels més extensos i més antics dels que es conserven a l'Arxiu Ducal de Medinaceli, fou microfilmada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya després d'un seguit de convenis signats entre aquesta Institució i la Fundación Casa Ducal de Medinaceli. El mes de març de 2001 una còpia d'aquests microfilms va ser lliurada a l'Ajuntament de Castelló d'Empúries.

El fons d'Empúries està format per 10.058 documents i abraça un període cronològic que comprèn des del segle X fins al XVII. Moltes d'aquestes unitats documentals contenen, a més de l'escriptura original, trasllats o còpies validades pels corresponents notaris i sovint redactades en diferents èpoques. Els documents, ordenats numèricament, es troben classificats per

matèries, seguint la metodologia arxivística tradicional. Aquesta organització, ideada pel notari-arxiver castelloní Bernat Josep Llobet en el segle XVII, encara és vigent avui dia. En una guia dels documents de l'arxiu del comtat, publicada per l'Ajuntament de Castelló d'Empúries l'any 1993 i escrita per Antonio Sánchez González, aleshores arxiver de l'Arxiu Ducal de Medinaceli, queda absolutament confirmat que la classificació emprada es regeix pel treball desenvolupat per Llobet. No obstant això, mentre el fons no estigui del tot catalogat, aquesta guia esdevé indispensable per localitzar i consultar l'arxiu comtal.

Amb el benentès que un fons documental com el d'Empúries en un suport digital esdevindria un mitjà de difusió i de recerca molt efectiu, l'Ajuntament de Castelló va decidir iniciar els tràmits per implantar un projecte



**AMCE**

**ARXIU MUNICIPAL DE  
CASTELLÓ D'EMPÚRIES**

*Fons Comtat d'Empúries*

 CATÀLEG	 MANTENIMENT QUADRE CLASSIFICACIÓ
 CONSULTES	
 SORTIR	

Portada de la base de dades del Fons Comtat d'Empúries.

de digitalització. Les feines van ser adjudicades a Archimaine, una empresa francesa amb molta experiència en aquest sector.

Amb la conversió dels 148 rotlles de microfilm a suport digital s'ha obtingut un resultat òptim. L'arxiu actualment disposa de 101.201 imatges comprimides en JPG a 200 dpi en escala de grisos i amb tota la informació emmagatzemada al disc dur dels tres ordinadors de l'Arxiu Històric.

Per a la consulta i la difusió del fons s'ha elaborat una base de dades que, connectada a un visualitzador, permet llegir els documents i modificar-ne la mida, la rotació i els contrastos de llum i d'intensitat.

En el fitxer de la base de dades hi consten els diferents camps que ajudaran a enllestir el futur catàleg del fons. La informació que contenen cadascun dels documents –noms de persones, de llocs, dates, codi de classificació, descriptors generals...– queda recollida i introduïda en aquest fitxer per ser posteriorment recuperada i indexada.

Ara per ara, ja han estat catalogats informàticament 1.230 documents. Si bé la major part corresponen als segles XIII i XIV, també es conserva molta documentació dels segles XI i XII. L'escriptura més antiga data del 30 d'agost de 959 i es tracta de la presentació d'un manament del rei franc Lotari al *mallum* o tribunal del comte Gausfred d'Empúries, amb assistència del vescomte Entego i diferents personalitats de l'època.

L'abast geogràfic i la relació de topònims que apareixen en el fons és realment extensa. A banda de la informació sobre les viles i castells del comtat d'Empúries, també hi apareixen multitud de dades sobre els castells i viles del Rosselló (castell de la Clusa, Tatzó,



Inauguració de l'Arxiu Històric del 15 de març de 2003, en presència del conseller de Cultura, Jordi Vilajoana, el duc de Sogorb i comte d'Empúries, Ignacio de Medina y Fernández de Córdoba i l'alcalde de Castelló, Xavier M. Sanllehí, entre d'altres.

Salses, la Roca, Ultrera...) com també informació sobre ciutats del sud de França i d'Itàlia, arran de les relacions comercials dels comtes o bé per motius estrictament dinàstics i matrimonials (Marsella, Narbona, Nàpols, Tàrent...). També són molt significatius els diferents documents que versen sobre les possessions dels comtes d'Empúries a l'illa de Mallorca.

El fons del comtat d'Empúries, juntament amb la documentació històrica del municipi, és consultable a la segona planta de la Cúria-presó, edifici recentment rehabilitat. Aquest servei fou inaugurat el 15 de març de 2003 en presència del conseller de Cultura de la Generalitat i del comte d'Empúries i duc de Sogorb.

L'organització, descripció i actualització tecnològica de l'extensa i rica informació que contenen els documents del comtat d'Empúries és una tasca laboriosa que quan s'hagi conclòs obrirà les portes a noves investigacions i de ben segur canviarà alguns postulats sobre la història d'aquest territori.